

GLINA KOJA PEVA

DRAGOLJUB ADŽIĆ: keramoplastika
(I nagrada na majskom salonu 71.)

Dragoljub Adžić-Adžo pripada mladoj generaciji jugoslovenskih keramičara, a već je uspeo da se dokaže kao jedan od najdobarovitijih majstora ove stare umetnosti.

Ono što ga je učinilo osobenim svakako je njegovo opredeljenje za prevashodno skulpturalnu keramiku ili keramoplastiku.

Poštujući još prastaro sumersko znanje da keramika može prevazići svoj ukrasni, upotrebnii karakter ako ima u sebi sklopčanu misao ili poruku, Adžić je, umesto zapisa na plohamu, ostavljao u glini cele priče iskazane simbolima. U njegovim najboljim ostvarenjima može se prepoznati autorov stav prema nekim mitskim temama i narodnim mudrostima, ali dominantna tema celog Adžićevog opusa svakako je čovekov neutoljivi napor da se izdigne iznad tlice koja ga vezuje svojom providnom košuljom vazduha, da nadvisi svet u kojem je bivstvovao u većito skučenim prostorima, da poleteti u nepoznato.

U toj težnji od iskona da se razobruče kužni prostori tla kojem se vraćamo neumitno, Adžić je čoveku omogućio da se preseli u svet zvezda; ka širokim kosmičkim beznađama on je uperio Homerove svevideće oči; oči svojih likova izdužio je u dalekozore; nazreo u ljudima krila koja će ih učiniti pticama; Ikarovu težnju sažetu u jednu zemljanu metaforu potporio je simboličnim raketnim motorima; pustio je čak i Siziđu da i po kosmosu, nanovo beznađno, gura svoj jedini grumen smisla.

Ono što je najplemenitije u Adžićevoj skulpturalnoj keramici, dedalskoj i punoj minuciozno izvedenih detalja, svakako je divni besmisao težnje zemlje da se odvoji od zemlje.

U keramici, toj krhkoj umetnosti koliko je krhka i čovekova usudnja netrajnost, Adžić je iznašao načina da ulije nešto od svog života prividno živim zemljanim figurinama. Njegove ptice kao da će istog trena poleteti, njegov Homer — kao da će u času progovoriti. Adžićeva keramika traži i prostor: figure na perforiranim medaljonima kao da će svakog trenutka zakoračiti van okvira.

Ulivajući svoju misao u svaki zamašaj vitla, Adžić često uspeva da kao Vajldov vajar, umesto da prenosi svoju misao u mermer — misli materijom koju oblikuje, neposredno. Zналаčki koristeći plemenitost materije kojom govori, Adžić je istakao svoje specifično viđenje čoveka u svetu, ponovo ga napravio od zemlje. „Od gline je Jehova stvorio Adama, a mesopotamski bog Ea se pri stvaranju čoveka služio čak i grčarskim vitlom“, zapisao je jednom Žermen Bazen.

JOVAN ZIVLAK

prevodi nestabilne ptice

1.

*Govor — ono drugo
Dok si vezan i bespomoćan
Pred samotom omame*

*Uz pouzdane saputnike
Snivaš li preobraženu sliku
Slutiš tamna gubišta*

*Odavno ćutiš
Oružan plenom poraza
Tek si u bledom svetlu
Zgrbljen sred pesme*

*Tako otvaraš zemlju
Proređenu tamu svetla
Jer tvoj rani san
Ko istanjeni zrak se kruni*

*Natkriljuješ vodu u daljini
Kamenje vrebaš neuništivo
Vračaš se bivajući
Zlolik u užarenom sutonu*

2.

*Odlaziš u ozarenu noć
Pred nepometen sonor
Neku pesmu pevušiš*

*Zid na koji slećeš
Uspevaš govorom obaviti
Pre no što reč izgubiš*

*Tu podižeš potopljene slike
Zar prostor ranjavaš
Izdajničkim znakom
Obnavljaš bezumlje*

*Tražiš li poreklo varke
Oko kopna oko pustoline
Tvoje samotno srce
Ipak u lovu nepromenljivom*

*Vidiš u srebrnim prikazama
Znak razorenog konačišta
Gde se taboriš dok
Posvud okružen ćutnjom zriš*

• 3.

*gledao sam te
gde nemarnom rukom
sutonje tlo ispituješ*

*znam da ćeš napušteni sumrak kleti
već zgrušan vetar
hod i govor ti umara*

*dok bivaš
varvarska zemlja sniva
u strahu zboriš
promišljeno more*

*moj jezik je za nikog
jer ga razaznaješ
ti znaš jarost
dobro je što me ne kažnjavaš*

*izađi u svetlost
što noć jeste
zatvori kapije i zidine
zatim jezikom natopi vatru*

• 4.

*okreni oči moru
ispuni izgnanstvo
licem zemlje*

*ti koji tražiš
kapiju atlantide
spoznaćeš slepu srdžbu*

*gledaš nebo
sa anđelima treba govoriti
kopno je tvoja prevara
promišljanje strpljive svetlosti*

*na tebe pokazuju
oni tromi i oni ukočena vida
hoćeš li pohlepan nadom
nemo da ih kažnjavaš*

*govoriš osorno
čekaš preobražene zveri
kojem prostoru
nosiš trošnu tajnu*